

Aluehallintovirastoille, kunnille ja sosiaali- terveydenhuollon kuntayhtymille

KORONAVIRUSTARTUNTOJEN TORJUNTA RAJAT YLITTÄVÄSSÄ LIIKENTEESSÄ

Covid-19-tapausten ilmaantuvuus useissa maissa on moninkertainen Suomeen verrattuna, jolloin oleskelu näissä maissa sisältää Suomen tilanteeseen nähden selvästi suuremman covid-19-tartunnan riskin. SARS-COV-2-virusmuunnokset voivat yleistyessään aiheuttaa aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja johtaa terveydenhuollon ylikuormittumiseen.

Hallitus päätti valtioneuvoston yleisistunnossa 22. tammikuuta sekä rajaliikenteen että testaamis- ja karanteenisuositusten kiristämisestä. Näillä toimilla pyritään torjumaan koronaepidemian kasvun kiihtyminen uudelleen sekä virusmuunnoksen leviäminen Suomessa.

Rajanylityspaikkojen alueelliset viranomaiset ovat avainasemassa tartuntojen leviämisen estämisessä. Sosiaali- ja terveysministeriö painottaa, että kaikkia lainsäädännön mahdollistamia toimia tulee hyödyntää tehokkaasti. Tavoitteena on, että kaikki maahan saapuvat henkilöt testataan.

Viranomaisten toimivaltuudet

Toimivaltuudet on määritelty tartuntatautilaissa (1227/2016).

Alueellisten viranomaisten tulee huolehtia koronavirustartuntojen torjumiseksi rajat ylittävässä liikenteessä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta huomioiden paikallisten olosuhteet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositusten mukainen toiminta varmistaa kansallisesti yhtenäisen toimintatavan matkustamiseen liittyvän terveysturvallisuuden varmistamiseksi.

Toimintaprosessi

Rajanylityspaikoilla on otettu käyttöön hyviä toimintakäytäntöjä. On tärkeää, että maahantulopisteissä toimitaan tilanteen vakavuuden edellyttämällä tavalla. STM on laatinut oikeudellisen taustamuistion (liite 1) siitä, mihin säännöksiin toiminta rajanylityspaikoilla perustuu ja mitä voimassa olevien säännösten perusteella voidaan tehdä. Liitteenä 2 on esimerkki toimintaprosessista, jota alueilla voidaan hyödyntää. Lisäksi THL on antanut 26.1.2021 suosituksen rajalla tehtäviin testauksiin uusien helposti tarttuvien SARS-CoV-2-muunnosten leviämisen estämiseksi.

Kaikki maahan saapuvat tulee ohjata tartuntatautilain 14 §:n mukaisesti henkilökohtaiseen terveysneuvontaan ja covid-19-testiin rajanylityspaikoilla tai niiden välittömässä läheisyydessä, mikäli henkilöillä ei ole esittää luotettavaa, voimassaolevaa THL:n suositusten mukaista negatiivista testitodistusta tai todistusta sairastetusta covid-19-infektiosta. Testistä kieltäytyvä henkilö ohjataan terveydenhuollon arvioon. Tarvittaessa aluehallintovirasto voi määrätä henkilön pakolliseen terveystarkastukseen tartuntatautilain 16 §:n tarkoittamalla tavalla. Kunnan tai sairaanhoitopiirin virkasuhteisen tartuntataudeista vastaavan lääkärin tekemää tartuntatautilain 60 § mukaista päätöstä karanteeniin tulee käyttää aina kun se on väestön terveysturvallisuuden takaamiseksi tarpeen

säännöksen tarkoittamalla tavalla. Henkilöt joiden on todettu tai joiden epäillään sairastuneen covid-19-tautiin, voidaan määrätä eristykseen tartuntatautilain 63 §:n tarkoittamalla tavalla. Terveysneuvonnassa matkustajia tulee ohjeistaa tartuntataudin leviämisen estämistä varmistavissa toimissa ja toiseen testiin hakeutumisessa THL:n suositusten mukaisesti. Matkustajia suositellaan muun ohella välttämään kontakteja perheen ulkopuolisiin ihmisiin, jolloin ehkäistään tartuntojen leviämistä.

Tehostetut toimet rajanylityspaikoilla edellyttävät tiivistä yhteistyötä terveys- ja muiden viranomaisten, kuten Rajavartiolaitoksen ja Tullin kanssa. Lisäksi yhteistyötä tulee tehdä muiden matkustajien parissa toimivien, kuten lentokentän tai sataman toimijoiden kanssa mm. tilaratkaisujen ja käytännön prosessien varmistamiseksi. Tehostetut toimenpiteet voivat vaatia poikkeuksellisia tilajärjestelyjä, hankintoja tai lisärekrytointeja.

Kustannusten korvaaminen

Hallitus on sitoutunut korvaamaan covid-19 -epidemiaan ja rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuteen liittyvät välittömät kustannukset kunnille ja/tai sairaanhoitopiireille niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Kustannukset korvataan valtion talousarviomenettelyn kautta. Sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämien toimien toteuttamiseksi välttämättömät, kustannustehokkaasti toteutetuista toimenpiteistä aiheutuneet ja määrältään kohtuulliset kustannukset korvataan.

Osastopäällikkö Tuija Kumpulainen

Johtaja Jari Keinänen

Lisätietoa asiasta:

- <https://stm.fi/stm-ohjeet-koronavirustilanteessa>
- https://stm.fi/tartuntataudit_vastuut
- <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/matkustaminen-ja-koronaviruspandemia>
- <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-paatti-rajaliikenteen-kiristamisesta>

Liitteet 1. Oikeudellinen taustamuistio toimintaprosessista rajanylityspisteillä
2. Esimerkki toimintaprosessista rajanylityspisteillä

Jakelu Kunnat, sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät
Ahvenanmaan maakuntahallinto

Valvira
Aluehallintovirastot
THL

Tiedoksi Valtiosihteeri Mäkipää
Erityisavustaja Lindeberg
Kansliapäällikkö Varhila
SM
LVM
UM
VM
TEM
Rajavartiolaitos
Tullihallitus
Kuntaliitto
Finavia
Suomen Satamaliitto ry
Suomen Varustamot ry
Suomen Laivameklariliitto ry
Valtioneuvoston kanslia